

Warszawa, dnia 25.06.2020 r.

SIB/110/2020/MM

Pan
Jan Krzysztof Ardanowski
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo znak PRR.lr.030.1.2020 z dnia 18.06.br. dotyczące przedstawienia opinii do przyjętej przez Komisję Europejską Strategii „od pola do stołu” na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego, Krajowa Rada Spółdzielcza, przekazuje swoje stanowisko, które zwyczajowo konsultuje ze spółdzielczymi związkami branżowymi.

W tak krótkim, kilkudniowym terminie konsultacji, nie byliśmy w stanie zebrać w pełni opinii związków spółdzielczości rolniczej. W naszej ocenie termin konsultacji był zbyt krótki, biorąc pod uwagę duży wpływ strategii na produkcję surowców rolnych oraz żywności.

W związku z powyższym, przekazujemy uwagi wypracowane i zebrane w tym czasie.

Podzielamy pogląd, że zakładane w strategii bardzo ambitne cele, m.in. redukcja zużycia pestycydów, antybiotyków i nawozów, zwiększenie udziału rolnictwa ekologicznego, wymagać będzie wielorakich dostosowań technologicznych i strukturalnych w sektorze rolno-żywnościowym, a także o charakterze inwestycyjnym i związanym z tym poniesieniem znacznych kosztów. Załącznik do strategii (harmonogram) wskazuje konkretne terminy przyjmowania poszczególnych zobowiązań, począwszy już od 2020 r. Nasuwa się więc pytanie o możliwość sfinansowania tych nakładów przez polskich rolników.

W związku z powyższym jesteśmy zdania, że należałoby dokonać głębszej analizy wpływu przyjętych w strategii celów, wskaźników i terminów zobowiązań określonych w Załączniku, na dochodowość polskich gospodarstw rolnych oraz funkcjonowanie podmiotów skupujących i przetwarzających produkty rolne. Nie przedstawiono bowiem żadnej oceny ekonomicznej skutków, jakie może przynieść realizacja przyjętych rozwiązań strategicznych.

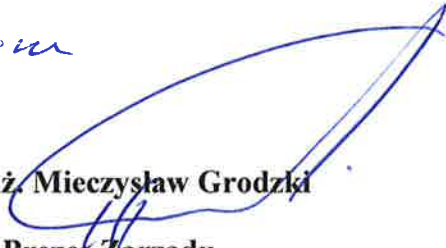
Ograniczenie zużycia środków ochrony roślin (o 50%), nawozów (o 20%), środków przeciwdrobnoustrojowych przeznaczonych dla zwierząt utrzymywanych w warunkach fermowych (o 50%) oraz zwiększenia powierzchni gruntów rolnych z produkcją ekologiczną (o 25%), może spowodować zmniejszenie produkcji i w konsekwencji – ograniczenie dochodów producentów rolnych.

Jednocześnie proponowane w strategii rozwiązania, będące elementem Europejskiego Zielonego Ładu, sięgającego swoimi celami i pożądanymi efektami do roku 2050, wymagają szerszej dyskusji z uczestnikami rynków rolnych i wytwórcami żywności. Wykorzystane winny być przy tym opracowane uprzednio analizy wpływu zawartych w strategii rozwiązań na funkcjonowanie wszystkich uczestników rynków rolno-spożywczych.

Niezależnie od powyższego uważamy, że przyjmowanie w/w strategii w warunkach epidemii COVID-19 i już widocznych negatywnych jej skutków dla rolnictwa i gospodarek krajów UE, jest przedwczesne i powinno być poprzedzone pogłębioną analizą jak wyżej.

Przyjmując za słuszne stopniowe ograniczenie stosowania pestycydów chemicznych czy nadmiernego nawożenia, należałoby również opracować procedury ograniczenia importu produktów rolnych i żywności z krajów spoza UE, które nie są zobowiązane do przestrzegania tak wysokich wymagań w tym zakresie.

Z poważaniem

dr inż. Mieczysław Grodzki
Prezes Zarządu
Krajowej Rady Spółdzielczej